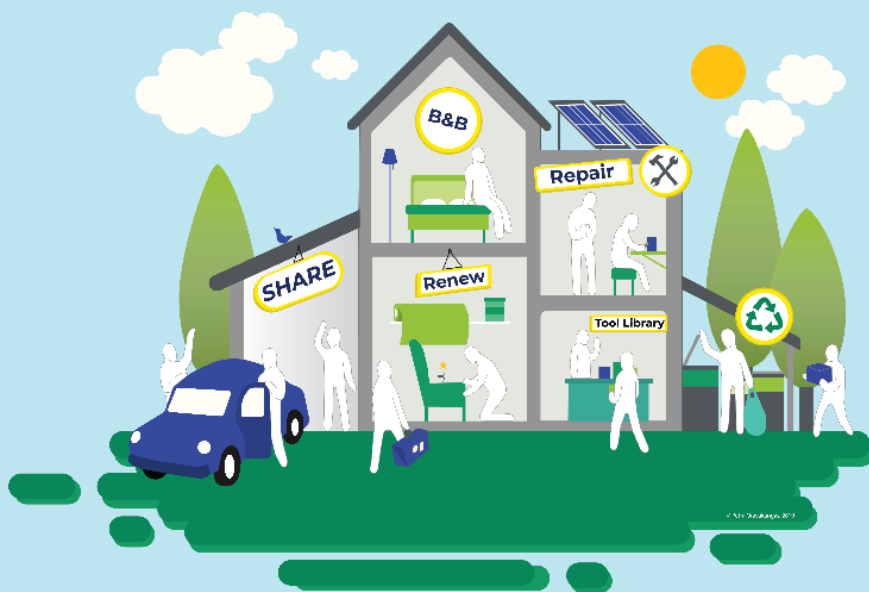

Päijät-Hämeen liitto
LAB-ammattikorkeakoulu

KIERTOTALOUDEN RATKAISUJA ASUKKAILLE PÄIJÄT-HÄMEESSÄ

- TOIMINTASUUNNITELMA

CIRCULAR ECONOMY SOLUTIONS FOR CITIZENS OF PÄIJÄT-HÄME

- ACTION PLAN

Regional Council of Päijät-Häme
LAB University of Applied Sciences

Sisällys

Preface in English	3
Tiivistelmä Suomeksi	6
1 Lähtökohdat	7
2 Strategiat, ohjelmat ja rahoitus taustalla	9
2.1. Työtä ohjaavat strategiat, toimintasuunnitelmat ja ohjelmat	9
2.2. Työtä tukevat rahoitusohjelmat	10
3 Toimintasuunnitelman laatiminen	12
3.1 Kokonaistilanne	12
3.2 CECI-projektin tavoitteet	12
3.3 Hyvien käytänteiden kriteerit toimenpiteiden pohjana	12
4 Toimenpiteet	14
4.1. Toimenpide 1: Kestävän asumisen palvelut	14
Pilottiprojekti: ASKEL – Kestävän asumisen palvelut yhdessä kehittäen	15
4.2. Toimenpide 2: Kierto- ja jakamistalouteen perustuva liiketoiminta	17
Pilottiprojekti: KESTI – Kestävä kierros	17
4.3. Toimenpide 3: Luovien alojen kiertotaloustoiminta	19
Pilottiprojekti: CIRCCU Kiertotalouskeskus	19
4.4. Toimenpide 4: Tekstiilien erilliskeräys	21
Pilottiprojekti: TEKSTIILIT KIERTOON PÄIJÄT-HÄMEESSÄ	21
4.5. Toimenpide 5: Kestävä liikkuminen	23
5 Toimintasuunnitelman toteutumisen seuranta	25
Lähteet	27

Preface in English

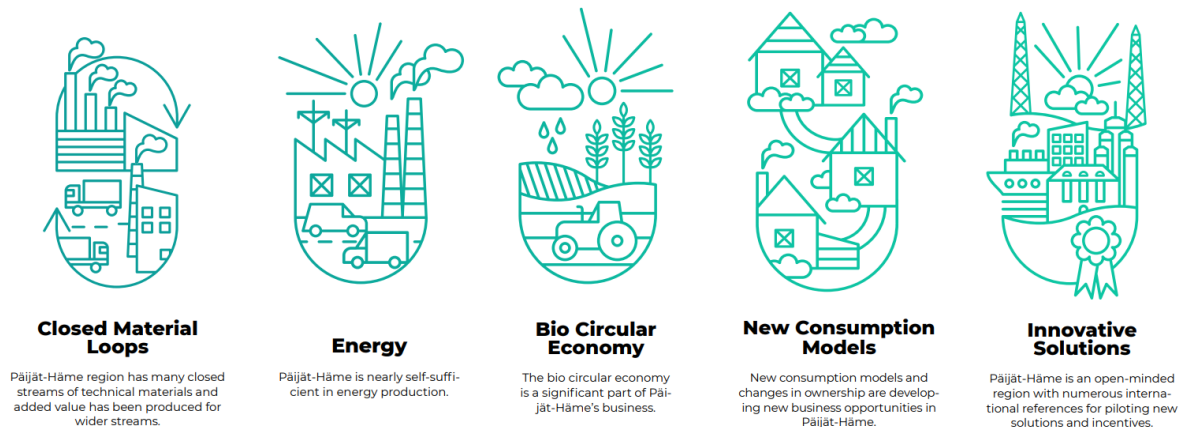
Project:	CECI – Citizen involvement in circular economy implementation 1.8.2019-31.7.2023 (PGI05919)
Finnish partners:	PP2 – Regional Council of Päijät-Häme LP – LAB University of Applied Sciences (until 31.12.2019 Lahti University of Applied Sciences)
NUTS2 area:	Etelä-Suomi, Finland
NUTS3 area:	Päijät-Häme, Finland
Contact persons:	Juha Hertsi, Regional Development Manager Regional Council of Päijät-Häme juha.hertsi@paijat-hame.fi Marjut Villanen, RDI-specialist LAB University of Applied Sciences marjut.villanen@lab.fi

This document is the Circular Economy Solutions for Citizens of Päijät-Häme - Action Plan, for the Päijät-Häme region in Finland, set up as a part of the Interreg Europe funded CECI project. It includes five actions in three different themes to strengthen the citizen involvement in circular economy in Päijät-Häme.

The Action Plan is a part of the CECI – Citizen involvement in circular economy implementation project. It was written in cooperation with the Regional Council of Päijät-Häme and the LAB University of Applied Sciences. Composing of the Action Plan was supported by a regional stakeholder group and an Action Plan working group.

The CECI Action Plan drafting started in 2020 and was finished in the beginning of 2022. The Action Plan enhances the smart specialization spearhead, circular economy, of the Päijät-Häme Regional Strategy and Programme 2018-2021 and it promotes the Päijät-Häme Roadmap towards Circular Economy. The roadmap includes different themes and goals. The five actions in this action plan support specially the objectives of the New Consumption Models. The new consumption models and changes in ownership support the development of new types of sharing economy services as part of the circular economy and encourage the development of new business opportunities in Päijät-Häme.

Themes and Goals

Picture 1: Pääjät-Häme Roadmap towards Circular Economy. Themes and Goals.

A new Pääjät-Häme Regional Strategy 2022-2025 was approved in December 2021. The Regional Strategy guides the funded projects in the region.

This Action Plan outlines five different concrete actions to promote the citizen involvement in circular economy. All the actions were inspired by good practices from other CECI project partners, discussions with project partners and lessons learned during the CECI project. The actions will be implemented mainly during 2020-2022 and financed partly through the Sustainable Growth and Jobs 2014-2020 - Finnish Structural Fund Programme and other funding sources such as Supporting sustainable growth and vitality in the regions (AKKE). The AKKE funding is allocated for the implementation of the Pääjät-Häme survival plan, promoting the regional strategy and is granted by the Regional Council.

The Pääjät-Häme Circular economy group, which acts as a stakeholder in the CECI project, has identified the following three themes in which the measures of the Circular Economy Solutions for Citizens of Pääjät-Häme Action Plan will be directed:

- sustainable housing and services
- sustainable mobility
- durable textiles

The following measures have been identified in relation to these themes during the elaboration of the action plan:

1. Sustainable housing services
2. Business based on a circular and sharing economy
3. Circular economy activities in the creative sector
4. Separate collection of disposable textiles
5. Sustainable mobility

The first action is related to the development of new environmentally friendly housing services, with the aim of promoting service pilots for residents and resident communities. The second action focuses on promoting circular and sharing economy solutions by collecting information on commercial circular economy centres and their operating conditions. The third action supports the creative industries to promote the circular economy. The fourth action aims to find solutions to organize the separate regional collection for disposable textiles in Päijät-Häme and to inform citizens about it. The fifth and last action aims to promote and support sustainable mobility in different ways. The first four actions include a pilot project funded by the Regional Council of Päijät-Häme. The last action, Sustainable mobility, includes a small pilot project funded by the Finnish Transport and Communications Agency, Traficom.

The follow-up period of the Circular Economy Solutions for Citizens of Päijät-Häme - Action Plan is 1.8.2022-31.7.2023, during which the implementation of the objectives will be reported to the Interreg Europe program. The progress will be monitored by the regional circular economy group and the Regional Council of Päijät-Häme. The Regional Council of Päijät-Häme is the responsible regional funding agent and is represented in the steering groups of four in this action plan mentioned new pilot projects (actions 1-4). In addition, all these four projects report on their progress and prepare a final report at the end of the project. The final report is sent to the Regional Council of Päijät-Häme. The connection of the two main monitoring agents with CECI is strong: the regional circular economy group acts as the CECI stakeholder group in Päijät-Häme region and the Regional Council of Päijät-Häme is a project partner in CECI project. The monitoring of the fifth action (Sustainable mobility) is done mainly by a different funding agent Traficom, but CECI lead partner, LAB University of Applied Science, acts in this project also as a project partner, follows the project progress and reports it to the regional circular economy group.

This Action Plan is written in Finnish to better serve the region and its development. A preface and short introductions of all actions are in English.

Tiivistelmä Suomeksi

Kiertotalouden ratkaisuja asukkaille Päijät-Hämeessä - toimintasuunnitelma edistää Päijät-Hämeen maakuntastrategian ja -ohjelman älykkään erikoistumisen mukaista kiertotalouden kärkeä. Toimintasuunnitelma on laadittu vuosien 2020–2022 aikana yhteistyössä alueen sidosryhmien kanssa tarkentamaan kiertotalouden tavoitteita asukkaiden osallistumisen osalta.

Toimintasuunnitelmaan on koottu neljä konkreettista toimenpidettä asukasosallisuuden edistämiseksi. Toimenpiteiden toteutus painottuu vuosille 2020–2022 ja osittain ne on rahoitettu Etelä-Suomessa toteutettavan Euroopan aluekehitysrahasto-ohjelman (EAKR) kautta. Osa tässä toimintasuunnitelmassa mainituista toimenpiteistä on rahoitettu AKKE – Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen kautta.

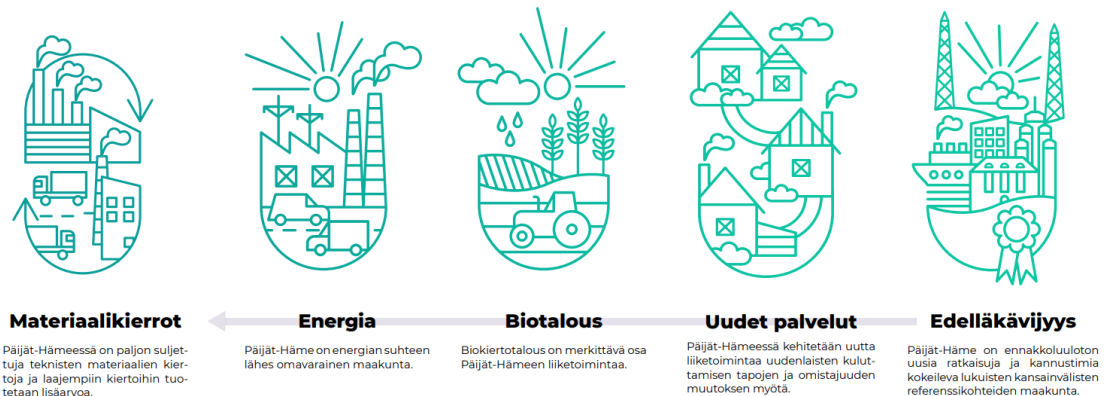
Ensimmäinen toimenpide liittyy uusien ympäristövastuullisten palvelujen kehittämiseen, tavoitteena edistää asukkaille ja asukasyhteisöille suunnattuja palvelukokeiluja. Toinen toimenpide tukee kierto- ja jakamistalouteen liittyvien kaupallisten ratkaisujen edistämistä. Kolmannella toimenpiteellä tuetaan erityisesti luovien toimialojen kiertotaloustoimintaa. Neljäs toimenpide pureutuu ajankohtaiseen kehittämisteemaan, poistotekstiilien parempaan kierrätykseen ja poistotekstiilien keräyksen järjestämiseen Päijät-Hämeessä.

Toimintasuunnitelma on osa Interreg Europe rahoitteista CECI – Citizen involvement in circular economy implementation -hankkeen toteutusta. Toimintasuunnitelma on kirjoitettu yhteistyössä Päijät-Hämeen liiton ja hanketta koordinoivan LAB-ammattikorkeakoulun kanssa.

1 Lähtökohdat

Kiertotalouden ratkaisuja asukkaille Päijät-Hämeessä-toimintasuunnitelma edistää Päijät-Hämeen alueellista kiertotalousstrategiaa, maakunnan kiertotalouden tiekartan toteuttamista, sekä maakunnan visiota olla ”vuonna 2030 resursseja hukkaamaton menestyjä”. Toimintasuunnitelmassa esitellyt toimenpiteet tukevat ensisijaisesti Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekartan Uudet palvelut osa-alueen tavoitteita. Uudet palvelut osa-alue edistää uudenlaisten jakamistalouden palveluiden kehittämistä osana kiertotaloutta. Uudet kaupalliset mahdollisuudet sekä uudenlaiset tuotteet, palvelut ja ajatusmallit hyödyttävät maakunnan asukkaita ja yrityksiä.

Teemat ja tavoitteet

Kuva 1: Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekartta. Teemat ja tavoitteet.

Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekartta on julkaistu ensimmäisen kerran 2017 ja sitä on täydennetty ja päivitetty yhteistyössä maakunnallisen kiertotalousryhmän kanssa. Kiertotalousryhmä koostuu alueellisista toimijoista ja on toiminut CECI-hankkeen sidosryhmänä.

Projekti:	CECI – Citizen involvement in circular economy implementation 1.8.2019-31.7.2023 (PGI05919)
Suomalaiset partnerit:	Päijät-Hämeen liitto ja LAB-ammattikorkeakoulu (31.12.2019 asti Lahden ammattikorkeakoulu)
NUTS 2 kohdealue:	Etelä-Suomi
NUTS3 kohdealue:	Päijät-Häme, Suomi
Yhteyshenkilöt:	Juha Hertsi, aluekehityspäällikkö, Päijät-Hämeen liitto juha.hertsi@paijat-hame.fi Marjut Villanen, TKI-asiantuntija, LAB-ammattikorkeakoulu marjut.villanen@lab.fi

2 Strategiat, ohjelmat ja rahoitus taustalla

CECI-hanketta ja sen alueellista toimintasuunnitelmaa tukevat erinäiset strategiat ja ohjelmat Euroopan Unionin tasolta alueelliselle tasolle. Kierto- ja jakamistalous on tunnistettu näissä ohjelmissa tärkeiksi edistettäviksi teemoiksi.

2.1. Työtä ohjaavat strategiat, toimintasuunnitelmat ja ohjelmat

Euroopan Unionin kiertotalouden toimintasuunnitelma

Euroopan komission vuonna 2015 julkaisema kiertotalouspaketti sekä sen päivitykset sisältävät toimia, joilla kiertotaloutta edistetään EU:n alueella. Tarkoituksena on siirtyä lineaarisesta "take-make-use-dispose" mallista uudistavaan toimintatapaan, jossa resurssien käyttö pysyy maapallon rajoissa. Kiertotalous mahdollistaa talouskasvun irtaantumisen resurssien käytöstä suojellen Euroopan luonnonvaroja samalla kestävässä kasvussa tukien. (European Commission n.d.)

Suomen tiekartta kiertotalouteen ja kiertotalouden strateginen ohjelma

Suomen tiekartta kiertotalouteen 2016–2025 julkaistiin vuonna 2016, päivitys siihen tehtiin vuonna 2019 ja Suomen kiertotalouden strateginen ohjelma esiteltiin vuonna 2021. Tiekartassa ja ohjelmassa esitetään konkreettisia toimia, millä kiertotalous vastaa kestävyyskriisiin sekä edesauttaa systeemistä muutosta. Ohjelman tavoitteista ensimmäinen: "kestävät tuotteet ja palvelut ovat talouden valtavirtaa ja jakamistalous arkipäivää" on hyvin linjassa CECI-hankkeen kanssa. (Sitra n.d.; Ympäristöministeriö n.d.)

Päijät-Hämeen maakuntastrategia

CECI-hankkeen alueellisen toimintasuunnitelman laatiminen aloitettiin vuonna 2020 ja se viimeisteltiin vuoden 2022 alussa. Toimintasuunnitelman taustalla on siten toiminut Päijät-Hämeen maakuntastrategia ja -ohjelma 2018–2021. Maakunnan uusi strategia hyväksyttiin joulukuussa 2021. Maakuntastrategia ja -ohjelma toimii merkittävänä taustana toimintasuunnitelmassa, sillä maakunnassa rahoitettavat hankkeet pohjautuvat strategian painopisteisiin ja älykkään erikoistumisen kärkiin.

- **Päijät-Hämeen maakuntastrategia ja -ohjelma vuosille 2018–2021** hyväksyttiin vuoden 2017 lopulla. Maakuntastrategian tavoitteina ovat alueen vetovoiman lisääminen, jalostusarvon nostaminen ja uusien kasvualojen kokeileminen. Strategian sisältämät maakunnan älykkään erikoistumisen kärjet (EU:n RIS3 alueellinen innovaatiopolitiikka alueiden vahvuuksien tunnistamiseen ja kehittämiseen) ovat kiertotalous, muotoilu sekä liikunta ja elämykset. Päijät-Hämeen maakuntastrategian ja -ohjelman yhtenä läpileikkaavana periaatteena toimii kestävä kehitys, jonka mukaan maakuntaa ja sen elinkeinoja kehitetään kulttuurisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla. (Päijät-Hämeen liitto 2017.)

- **Uuden Päijät-Hämeen maakuntastrategian 2022–2025** pääteemat ovat vetovoima ja uudistumiskyky. Strategia pitää sisällään uudistuneet älykkään erikoistumisen kärjet: sportti, ruoka ja juoma, valmistus. Näitä kärkiä läpileikkaa kestävyys, jossa yhdistyvät Päijät-Hämeen osaamisalueet, mukaan lukien kiertotalous. (Päijät-Hämeen liitto 2021.)

Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekartta laadittiin 2017, sen vision mukaan Päijät-Häme on vuonna 2030 resurssija hukkaamaton menestyjä. Tiekarttaa on päivitetty lähes vuosittain ja viimeisimmän päivityksen yhteydessä 2021 ilme uusiutui. Tiekartta esittelee hyviä käytänteitä, määrittelee tavoitteita ja toimia kiertotalouden edistämiseksi, sekä kokoaa alueen toimijoita ja hankkeita yhteen. Tiekartan teemat ovat materiaalikierrot, biotalous, energia, uudet palvelut ja edelläkävijyys. (Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekartta 2021.) CECI-hankkeen toiminta on liittynyt pääasiassa teemaan ”uudet palvelut”. Tämä toimintasuunnitelma tukee osaltaan tiekartan toteutumista uusien, asukkaille suunnattujen palvelujen kehittämisen näkökulmasta.

2.2. Työtä tukevat rahoitusohjelmat

Suomen rakennerahasto-ohjelma Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 on ollut CECI-hankkeen toimintasuunnitelman rahoituskanava yhden toimen osalta. Viimeisin ohjelmakauden rahoitushaku oli maaliskuussa 2021 (Päijät-Hämeen liitto n.d.a.). Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 ohjelman lisäksi toimintasuunnitelman hankkeiden rahoitusta on saatu Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) ohjelmasta.

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) päätavoitteena on parantaa työllisyyttä sekä lisätä alueiden kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta. Ohjelmaa toteuttava Suomen Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 kausi tukee pk-yritysten kilpailukykyä ja työllistymistä, sekä edistää vähähiilistä taloutta. (Suomen rakennerahasto-ohjelma 2014.)

Marraskuussa 2021 alkanut **Uudistava ja osaava Suomi** toteuttaa **Euroopan aluekehitysrahaston 2021–2027 ohjelmaa**, rahoitushaku alkaa keväällä 2022. Ohjelma tukee tutkimus- ja innovointivalmiuksia, digitalisaatiota sekä pk-yritysten kasvun ja kilpailukykyyn parantamista. Näiden lisäksi se edistää Suomen hiilineutraaliustavoitteita, etenkin energiatehokkuuden, ilmastonmuutokseen sopeutumisen sekä kiertotalouteen siirtymisen suhteen. (Päijät-Hämeen liitto n.d.b.)

Päijät-Hämeen liitto valmistelee ja päättää Päijät-Hämeen alueen rahojen jaosta, rahoitettavat hankkeet pohjautuvat maakuntastrategiaan ja -ohjelmaan. Uudenmaan liitto koordinoi EAKR-rahoitusta Etelä-Suomessa.

Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) määrärahalla tuetaan maakuntaohjelmaa edistäviä hankkeita. Määrärahalla voidaan tukea alueen vahvuuksiin ja erikoistumiseen perustuvia kehittämis-, kokeilu- ja selvityshankkeita. (Päijät-Hämeen liitto n.d.c.) CECI-hankkeen toimintasuunnitelman kolme hanketta on rahoitettu AKKE rahalla.

AKKE rahoitusta maakunnassa myöntää Päijät-Hämeen liitto.

Liikenne ja viestintävirasto Traficom myöntää vuosittain liikumisen ohjauksen valtionavustusta hankkeille. Liikkumisen ohjauksen tarkoituksena on ihmisten kulkutapavalintoihin vaikuttaminen siten, että yksityisautoilun sijaan suositaan joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräliikennettä. Sen avulla kannustetaan kestäviin liikkumistottumuksiin.

3 Toimintasuunnitelman laatiminen

3.1 Kokonaistilanne

Kiertotalouden ratkaisuja asukkaille Päijät-Hämeessä-toimintasuunnitelma on laadittu edellisessä luvussa esitettyjen strategioiden ja ohjelmien pohjalta. Päijät-Hämeen maakuntastrategian ja -ohjelman kiertotalouteen liittyvät tavoitteet on konkretisoitu kiertotalouden tiekartan avulla.

3.2 CECI-projektin tavoitteet

CECI- Citizen involvement in circular economy implementation –projekti jakaa tietoa ja hyviä käytänteitä partnerialueiden välillä ja näin inspiroi alueellista kehittämistyötä huomioimaan entistä vahvemmin asukkaiden osallistumisen tärkeyden kiertotalouden tavoitteiden saavuttamisen kannalta.

Projektin tavoitteena on lisätä tietoisuutta kiertotaloudesta ja korostaa kansalaisten osallistumisen merkitystä sen toteuttamiseen. CECI –projekti innostaa kansalaisia omaksumaan kestäviä kulutustottumuksia ja käyttäytymismalleja. Projekti edistää uusia kestäviä palveluita, sellaisia, jotka perustuvat esimerkiksi jakamistalouteen ja tuotteiden elinkaaren pidentämiseen. Tavoitteena on kannustaa edelleen kansalaisia jätteiden vähentämiseen ja energiansäästöön, sekä entistä vahvemmin kokonaisvaltaiseen kiertotalousajatteluun, jossa tuotteiden uudelleenkäyttö, uudelleenvalmistus ja kunnostus ovat ensisijaisia vaihtoehtoja.

3.3 Hyvien käytänteiden kriteerit toimenpiteiden pohjana

CECIn projektipartnerit ovat ensimmäisessä yhteistyökokouksessaan joulukuussa 2019 määritelleet hyvien käytänteiden avainkriteerit.

Voidakseen tulla nimetyksi CECIn hyväksi käytännöksi, tulee sen:

- edistää kiertotaloutta, resurssitehokkuutta ja kansalaisten osallistumista,
- olla todistettu menestyksekkäästi käytännössä, helposti siirrettävissä ja mukautettavissa muille Euroopan alueille / kaupunkeihin,
- olla kestävä ekologisesta, taloudellisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta.

Näiden avainkriteereiden lisäksi projektipartnerit ovat tunnistaneet muita ohjaavia kriteerejä. Tällaisia CECIn hyvien käytäntöjen ohjauskriteerejä ovat:

- Tietoisuuden lisääminen
- Houkutteleva yhteisölle ja kansalaisille
- Jätteen minimoiminen jätehierarkian mukaisesti
- Luo yhteyksiä / lisää yhteistyötä alueen sidosryhmien välillä
- Pitkän aikavälin ratkaisu
- Kollektiivinen ja avoin lähdekoodi
- Globaalinen ja joustava

CECI hyvä käytäntö voi olla:

- Palvelu / työkalupakki
- Teknologiaa
- Yhteistyömalli
- Ekosysteemi / kokonaisvaltainen visio
- Verkosto (yhdistys, kumppanuus)
- Uudet liiketoimintamallit mukaan lukien kansalaisten osallistuminen, mm. Digitaaliset ratkaisut
- Säännösten / lainsäädännön muutos
- Koulutustoimia tai yhteisöllisiä tapahtumia
- Sovellus / verkkoalusta

4 Toimenpiteet

Päijät-Hämeen kiertotalousryhmässä, joka toimii samalla CECI-hankkeen sidosryhmänä, on määritellyt seuraavat kehittämisalueet, joihin Kiertotalouden ratkaisuja asukkaille Päijät-Hämeessä-toimintasuunnitelman toimenpiteitä suunnataan:

- kestävä asuminen ja palvelut
- kestävä liikkuminen
- kestävät tekstiilit

Toimenpidesuunnitelmaa työstettäessä on näihin teemoihin liittyen määritelty seuraavat toimenpiteet:

1. Kestävän asumisen palvelut
2. Kierto- ja jakamistalouteen perustuva liiketoiminta
3. Luovien alojen kiertotaloustoiminta
4. Tekstiilien erilliskeräys
5. Kestävä liikkuminen

Päijät-Hämeen maakuntastrategiassa vuosille 2018–2021 nimetyt tavoitteet olivat alueen vetovoiman lisääminen, jalostusarvon nostaminen ja uusien kasvualojen kokeileminen. Yhtenä Älykkään erikoistumisen strategian kärkenä oli kiertotalous ja sitä läpileikkaavana periaatteena toimi kestävä kehitys. Tässä Kiertotalouden ratkaisuja asukkaille Päijät-Hämeessä-toimintasuunnitelmassa nimettyjen toimenpiteiden 1–4 kaikki esitellyt pilottiprojektit on rahoitettu edellisen maakuntastrategian aikana, ja suunnattu näihin edellisen maakuntastrategian tavoitteisiin.

Uudessa maakuntastrategiassa vuosille 2022–2025 on teemoiksi tunnistettu vetovoima ja uudistumiskyky. Älykkään erikoistumisen strategiaa läpileikkaavana periaatteena toimii kestävyys, mukaan lukien kiertotalous. Näin mahdollisesti tulevat uudet pilottiprojektit sopivat edelleen hyvin näiden valittujen toimenpiteiden alle ja voivat täydentää toimenpidekokonaisuuksia uuden maakuntastrategian aikana.

4.1. Toimenpide 1: Kestävän asumisen palvelut

Tällä toimenpiteellä tuetaan uusien, erityisesti asukkaille ja asukasyhteisöille suunnattujen ympäristövastuullisten palveluiden kehittämistä ja pilotointia. Tämä toimenpide vastaa erityisesti Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekartan tavoitteeseen kehittää uusia materiaali- ja energiatehokkaita asumisen ja liikkumisen ratkaisuja, joiden avulla edistetään asukkaiden osallistumista jakamistalouteen.

Pilottiprojekti: ASKEL – Kestävän asumisen palvelut yhdessä kehittämässä

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena oli kehittää ympäristövastuullisia palveluja asukasryhmisille.

Toimenpiteet ja toteuttajat

Hankkeen hallinnoijana ja toteuttajana toimi LAB-ammattikorkeakoulu, osatoteuttajana Anttilanmäki-Kittelän asukasryhdistys ry ja Asunto Oy Jalkarannan-Metsä.

Aikataulu

1.3.2020-31.9.2021

Yhteys CECI-projektiin

CECI-hankkeen hakuprosessin aikana (kevät ja kesä 2018) käytiin keskusteluja tulevien hankekumppaneiden kanssa. Tämän prosessin kuluessa tulevat hankekumppanit esittelivät myös omia alueitaan ja niillä tehtyä työtä. Keskustelujen edetessä heräsi ja syveni näkemys siitä, että vaikka Päijät-Hämeessä on tehty jo paljon kiertotalouteen liittyviä hankkeita ja kehittämistyötä, sekä laadittu alueelle kiertotalouden tiekartta, on kansalaisten osallistuminen jäänyt vähäisemmälle huomiolle. Erityisesti ruohonjuuritason osallistumisen tukeminen kiertotalouden toteuttamiseen on asia, johon kannattaisi kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Keskustelut Mechelenin kaupungin (PP7) edustajien kanssa, sekä tieto heidän pilottikokeiluistaan toimivat ASKEL - Kestävän asumisen palvelut yhdessä kehittämässä - hankkeen innoittajana. Suurin vaikutus oli Stroom nimisellä Mechelenin esittelemällä hyvällä käytännöllä.

ASKEL- ja CECI-projektit ovat tehneet yhteistyötä monin eri tavoin, muun muassa ASKEL-projektipäällikkö työskenteli myös CECI-projektissa (hyvien käytänteiden ja oppien kerääminen ja jakaminen projektikumppaneille). Lisäksi projektipartneri Päijät-Hämeen liitolla (PP2) on ollut edustaja sekä CECI- että ASKEL-projektien ohjausryhmässä ja näin tieto hankkeiden tilanteesta ja edistymisestä on siirtynyt helposti myös CECI-projektin sidosryhmälle, jonka koollekutsujana Päijät-Hämeen liitto toimii.

Kustannukset ja rahoituslähde

Kustannukset yhteensä 100 000 €, josta henkilöstökulut 72 263 €,

palvelujen ostot 10 393 € ja välilliset kustannukset 17 344 €

Rahoitusosuus 70 %, 70 000 €

Rahoituslähde Euroopan aluekehitysrachasto-ohjelma (EAKR) 2014–2020

ASKEL in English

ASKEL project (1.3.2020-31.9.2021) aimed to facilitate citizens in adapting new, low-carbon services, to improve SME's capabilities to produce the services in reforming markets and to strengthen the connection between demand and supply by supporting co-design of citizen and enterprises.

The idea behind the ASKEL project is based directly on the information and lessons learned from City of Mechelen (PP7) and therefore is a direct result of CECI project.

ASKEL – Co-developing services for sustainable living: funding was approved in January 2020, total budget 100 000€ (ERDF 70%). The project was managed by LAB, other partners Anttilanmäki-Kittelä residents association and Jalkarannan-Metsä housing cooperative.

4.2. Toimenpide 2: Kierto- ja jakamistalouteen perustuva liiketoiminta

Tällä toimenpiteellä edistetään kierto- ja jakamistalouden liiketoimintamahdollisuuksia. Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekartassa kohdassa Uudet palvelut, on asetettu tavoitteeksi kehittää uudenlaisia jakamistalouden palveluita osana kiertotaloutta ja näin tukea yhteiskäyttöä, korjaus- ja vuokraustoimintaa sekä uudelleenkäyttöä.

Pilottiprojekti: KESTI – Kestävä kierros

Tavoitteet

Kestävä kierros KESTI –projektin tavoitteena on ollut lisätä tietoa kierto- ja jakamistalouden liiketoimintaedellytyksistä, selvittämällä kierto- ja jakamistaloudsideaan perustuvan kauppakeskuksen menestymismahdollisuuksia useammasta eri näkökulmasta.

Toimenpiteet ja toteuttajat

Keskeiset toimenpiteet koostuvat esiselvityksestä, kierrätyskauppakeskuksen toimintaedellytysten selvittämisestä ja toimintakonseptin alustavasta mallintamisesta. Lisäksi yhteistyöorganisaatioiden kartoittaminen, keskustelut asukasaktiivien ja mielipidevaikuttajien kanssa ovat olleet osa hankkeen toimenpiteitä.

Hankkeen hallinnoijana ja toteuttajana on toiminut LAB-ammattikorkeakoulu.

Aikataulu

15.8.2020-30.4.2021

Yhteys CECI-projektiin

KESTI – Kestävä kierros –hanke sai inspiraationsa tšekkiläisen projektipartnerin Moravian-Silesian Innovation Centren (PP4) esittelemästä kahdesta hyvästä käytännöstä. Toinen näistä on Kierrätyskeskus Ostrava ja toinen Fajna dilna työpaja- ja askartelutila (workshop space and craft incubator).

Kustannukset ja rahoituslähde

Kustannukset yhteensä 20 000 €, joista henkilöstökulut 16 129 €,

välilliset kustannukset 3 871 €

rahoitusosuus 50 %, 10 000 €

rahoituslähde AKKE – Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen

KESTI in English

KESTI – Sustainable circle project (15.8.2020-30.4.2021) was inspired by the Good practices of Czech partner (PP4); Reuse centre Ostrava and Fajna dilna workshop space and craft incubator. <https://www.interregeurope.eu/policylearning/good-practices/item/4684/reuse-centre-ostrava/>
<https://www.interregeurope.eu/policylearning/good-practices/item/4837/public-workshop-fajna-dilna/>

KESTI – Sustainable circle, funding was approved on 7.9.2020, Total budget 20 000€ (AKKE funding 50%). The aim of the project is to map various existing recycling mall / centre models and to draft an operating concept based on these examples. One of the main targets is to map collaborators and prepare business concept and plan for a recycling mall, that would include different actions and actors. The project is managed by LAB.

4.3. Toimenpide 3: Luovien alojen kiertotaloustoiminta

Toimenpide 3 tukee erityisesti luovien alojen kiertotalouteen perustuvaa toimintaa ja siihen liittyviä pilotteja. Myös tämä toimenpide liittyy kiertotalouden tiekartan tavoitteeseen kehittää uusia palveluja mm. tavaroiden korjausta ja uudelleenkäyttöä.

Pilottiprojekti: CIRCCU Kiertotalouskeskus

Tavoite

Hankkeen tavoitteena on selvittää luovien alojen kiertotalouskeskukselle toimiva malli ja toimintastrategia.

Toimenpiteet ja toteuttajat

Hankkeen hallinnoijana ja toteuttajana on toiminut Painovoima ry.

Aikataulu

1.9.2020-31.12.2021

Yhteys CECI-projektiin

CIRCCU Kiertotalouskeskus –hanke on saanut inspiraationsa tšekkiläisen projektipartnerin Moravian-Silesian Innovation Centren (PP4) hyvästä käytännöstä. Fajna dilna innosti selvittämään mahdollisuuksia järjestää tila, missä luovien alojen toimijat voisivat toimia läheisessä kanssakäymisessä toistensa kanssa ja yhdistää samalla toimintaansa kiertotalousajatteluun. Myös tarve tarjota kiertotalouteen perustuvia työpajoja ja tiloja erilaisille tapaamisille siivitti CIRCCU Kiertotalouskeskuksen ideointia.

Hankkeen hallinnoija Painovoima ry on ollut tiiviissä yhteistyössä CECI-projektin kanssa, osallistunut sidosryhmätyöhön ja CECIn järjestämiin tilaisuuksiin.

Kustannukset ja rahoituslähde

Kokonaiskustannukset 20 000 €

rahoitusosuus 70 %, 14 000 €

rahoituslähde AKKE – Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen

CIRCCU in English

Circcu Kiertotalouskeskus (in English: Circular economy hub), funding approved on 9.9.2020, the project period is 1.9.2020–31.12.2021, Total budget 20 000€ (AKKE funding 70%). The aim of the project was to map a model, strategy, environment and needed resources for centre that would unite Circular economy and creative sector. The project was managed by Painovoima ry, an association working closely with stakeholders of CECI project and LAB. Painovoima has participated on several CECI meetings, workshops and is a member in the regional Action plan workgroup.

The CIRCCU project was also inspired by the good practices of Czech partner (PP4); Reuse centre Ostrava and Fajna dilna workshop space and craft incubator.

<https://www.interregeurope.eu/policylearning/good-practices/item/4684/reuse-centre-ostrava/>
<https://www.interregeurope.eu/policylearning/good-practices/item/4837/public-workshop-fajna-dilna/>

Especially the GP Fajna dilna inspired the idea to combine circular economy with creative sector and to find a common place for creative sector to work closely together and to organize various events and workshops to public.

4.4. Toimenpide 4: Tekstiilien erilliskeräys

Toimenpide 4 kohdistuu ajankohtaiseen kehittämisteemaan. Tekstiilijätteen erilliskeräysvelvoite tulee kunnissa pakolliseksi vuonna 2023. Toimenpiteessä tuetaan poistotekstiilien erilliskeräykseen liittyvien pilottien toteuttamista.

Pilottiprojekti: TEKSTIILIT KIERTOON PÄIJÄT-HÄMEESSÄ

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on valmistella 2023 alkavaan tekstiilien erilliskeräykseen liittyviä toimia Päijät-Hämeessä. Hankkeen aikana selvitetään, tutkitaan ja verkostoidutaan, sekä otetaan ensimmäiset askeleet tekstiilien erilliskeräyksen, alkukäsittelyn ja siihen liittyvän logistiikan järjestämiseksi.

Toimenpiteet ja toteuttajat

Hankkeessa kartoitetaan mahdollisuuksia tekstiilien erilliskeräyksen parhaaseen alueelliseen järjestämiseen, luodaan yhteistyökumppaneiden verkostoa ja kehitetään niiden toimintaa, sekä selvitetään työllistämismahdollisuuksia ja työllistymispolkuja tekstiilien keräyksen ja alkulajittelun tehtävissä.

Hankkeen hallinnoijana ja osatoteuttajana toimii LAB-ammattikorkeakoulu, muina toteuttajina Salpakierto Oy ja Harjulan Settlementti ry.

Aikataulu

1.5.2021-31.5.2022

Yhteys CECI-projektiin

CECI-projektin aikana on järjestetty projektipartnereiden kanssa useita tapahtumia ja työpajoja, joissa on käsitelty erityisesti tekstiiliteemaa. Keskustelut projektipartnereiden kanssa ovat nostaneet esiin poistotekstiileihin liittyvän ongelman kaikilla partnerialueilla. Kiertotalouskeskuksiin ohjautuu paljon sellaista tekstiiliä, joka ei ole enää käyttökelpoista. Asukkaat eivät joko osaa hahmottaa huonokuntoisia tekstiilejä vielä käyttökelpoisista tai heillä ei ole selvillä kanavaa, jonne huonokuntoiset tekstiilit / poistotekstiilit voi viedä. Kiertotalouskeskukset joutuvat tekemään tämän lajittelun vähäisillä resursseilla. Samalla myös paljon kierrätettäväksi kelpaavaa tekstiiliä päätyy nykyisessä systeemissä energiapolttoon. EU on siirtymässä vaiheittain tekstiilien erilliskeräykseen ja kaikissa CECI-projektin kumppanimaisissa mietitään tehokkaita tapoja keräyksen ja kierrätyksen järjestämiseksi.

Kustannukset ja rahoituslähde

Kustannukset yhteensä 93 574 €, joista henkilöstökuluja 75 463 € ja välillisiä kustannuksia 18 111 €

rahoitusosuus 70 %, 65 502 €

rahoituslähde AKKE – Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen

Tekstiilit kiertoon in English

Tekstiilit kiertoon (Textiles in circulation) project aims to find solutions how to organize the separate regional collection for disposable textiles, clarify the pre-treatment processes and logistics needed, and to form a network between various regional actors to take care of the process in the future. One of the project tasks is also to inform the residents about textile collection and recycling possibilities and to activate citizens to separate their disposable textiles correctly.

CECI project has organized several online textile thematic workshops and GP presentation meetings, in which also the project stakeholders have been present. Each of the events included active discussion with all partners and their stakeholders about regional textile collection and recycling, and the challenges related to these. These discussions with project partners and their regional stakeholders also activated the regional discussion and review of the situation in Päijät-Häme, Finland. It formed an important platform for dialogue between the various actors and a strong incubator for developing new project ideas.

The theme sustainable textiles was chosen as one of the main topics in Päijät-Häme regional action plan. Project application was finalized and submitted in April 2021 and the funding approved on 10th May 2021. The project period is 1.5.2021-31.5.2022, total budget 93 574€ (AKKE funding 70%).

4.5. Toimenpide 5: Kestävä liikkuminen

Kestävä liikkuminen on tunnistettu uudesta maakuntastrategiasta johdettavan maakuntaohjelman alakohdan Uudistuva hiilineutraali Päijät-Häme 2030 yhdeksi osa-alueeksi: "Vähennämme liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä". Lisäksi kestävä liikkuminen teemaan liittyviä toimenpiteitä on mainittu Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekartassa: "Yhteiskäyttöpalveluita vahvistetaan tilojen, tavaroiden ja esimerkiksi kulkuvälineiden osalta" sekä "Kaupunki- ja kuntapyöräjärjestelmä muodostetaan".

CECI-projektikumppaneilla on kestävään liikkumiseen hyviä käytäntöjä esimerkiksi "Shared mobility campaign – Mechelen", "REKOLA – sharing bicycles, Praha", "Self-service electric car TOTEM mobi, Marseille". Näistä ideoista on keskusteltu toimenpidesuunnitelman eri työpajoissa ja työryhmissä.

Pilottiprojekti: Pyörällä, potkulaudalla ja bussilla Päijät-Sotessa – PPBP

Tavoitteet

Pyörällä, potkulaudalla ja bussilla Päijät-Sotessa – PPBP hanke tavoittelee sosiaali- ja terveysalan henkilöstön kulkutapoihin vaikuttamista tiedollisen ohjauksen, viestinnän, palvelujen kokeilun ja palvelujen kehittämisen kautta.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Pyörällä, potkulaudalla ja bussilla Päijät-Sotessa - PPBP -hankkeessa toteutetaan kolme kokonaisuutta, joista on muodostettu työpaketit:

Työpaketti 1 - Kokeilut ja pilotit,

Työpaketti 2 - Viestintä ja vaikuttaminen sekä

Työpaketti 3 - Suunnitelma kokeilujen skaalaukseen.

Toimenpiteet ja toteuttajat

- Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä Päijät-Sote – toimii hankkeen päähakijana, vastaa hankkeen hallinnoinnista ja toteutumisesta
- LAB ammattikorkeakoulu – toimii hankepartnerina ja osallistuu hankkeen viestintä ja vaikuttaminen työpakettiin, sekä vastaa alku- ja loppukartoituksista ja osallistuu toimenpiteiden jatkosuunnitteluun
- LUT yliopisto – vastaa tutkimuskatsausosiosista (maailmalla käytetyt ja dokumentoidut tuuppausmenetelmät, sekä niiden vaikuttavuus)
- Lahden kaupunki – on mukana yhteistyöpartnerina (kaupunkipyörät, LSL-matkaliput)

Aikataulu

1.2.2022-31.12.2022

Yhteys CECI-projektiin

CECI-projektin aikana on projektipartnereiden kanssa usein keskusteltu ideoista ja hyvistä käytännöistä, joissa tuetaan kestävää liikkumista. Keskustelut projektipartnereiden kanssa ovat nostaneet esiin useita liikkumiseen liittyviä haasteita, joista yhtenä on asukkaiden halukkuus siirtyä yksityisautoilusta kestävämpien liikkumistapojen käyttäjäksi, sekä toisaalta julkisen liikenteen käyttöön liittyvä problematiikka. Varsinkin ensimmäisen osalta asukkaiden asenteisiin vaikuttaminen on tärkeää. PPBP-hankkeessa kartoitetaan osallistujien ajatuksia ja kokemuksia ja näitä tullaan hyödyntämään toimenpiteiden jatkosuunnittelussa.

Kustannukset ja rahoituslähde

Kustannukset yhteensä: 79 598 €

rahoitusosuus 75 %: 59 698 €

rahoituslähde Traficom – Liikkumisen ohjauksen valtionavustus

PPBP in English

Polkupyörällä, potkulaudalla ja bussilla Päijät-Sotessa - PPBP (by bicycle, kickboard, and bus in Päijät-Sote) project aims to find solutions and answers to the question: How to inspire people to move from private cars to sustainable modes of transport. The project is implemented in the work community of the Päijät-Häme regional welfare group by organizing pilot experiments and work packages:

- bicycle as an employee benefit
- bus ticket as an employee benefit
- shared municipal electric bicycle and kickboard
- shared leasing e-bikes for home care workers

CECI project has organized several online workshops and GP presentation meetings, in which also the sustainable mobility has been discussed. Each of the events included active discussion with all partners and their stakeholders. The theme sustainable mobility was chosen as one of the topics in Päijät-Häme regional action plan.

Project application was finalized and submitted in December 2021 and the funding approved end of January 2022. The project period is 1.2.2022-31.12.2022, total budget 79 598 € (Traficom funding 75%).

5 Toimintasuunnitelman toteutumisen seuranta

Kiertotalouden ratkaisuja asukkaille Päijät-Hämeessä-toimintasuunnitelman toteutumista seuraa Päijät-Hämeen kiertotalousryhmä, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toimintasuunnitelmassa esiteltyjen ja jo rahoituksen saaneiden toimintojen 1–4 osalta niiden toteutumista seurataan myös projektien ohjausryhmissä, joissa kaikissa on Päijät-Hämeen liiton edustus. Toiminnon 5 osalta projektin toteutumista seuraa ensisijaisesti projektin rahoittaja Traficom. Lisäksi hankkeen edistymisestä ja sen tuloksista informoidaan Päijät-Hämeen kiertotalousryhmää.

CECI-hankkeen osalta Kiertotalouden ratkaisuja asukkaille Päijät-Hämeessä – toimintasuunnitelman seurantajakso on 1.8.2022-31.7.2023, jonka aikana tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan Interreg Europe -ohjelmalle.

Allekirjoitus/Signature

On behalf of the Regional Council of Päijät-Häme I agree to support and promote the implementation of the action plan detailed above.

Date: *9.6.2022*

Signature:

Niina Pautola-Mol, Region Mayor
The Regional Council of Päijät-Häme

Stamp:

Lähteet

European Commission. n.d. Circular economy. [Cited 14 Jan 2022]. Available at: https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy_fi

Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekartta. 2021. https://paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2021/02/Kiertotalouden_tiekartta.pdf
In English: Päijät-Häme Roadmap towards Circular economy. 2021. https://paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2021/03/Roadmap_CE_eng.pdf

Päijät-Hämeen liitto. 2017. Päijät-Häme maakuntastrategia ja -ohjelma 2018–2021. https://paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2020/02/Maakuntastrategia_ja_ohjelma_2018-2021_nettiin.pdf

Päijät-Hämeen liitto. 2021. Päijät-Hämeen maakuntastrategia 2022-2025. https://paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2021/12/171121Maakuntastrategia_2022-2025.pdf

Päijät-Hämeen liitto. n.d.a. Rahoitus. [Cited 14 Jan 2022]. Available at: <https://paijat-hame.fi/rahoitus/>

Päijät-Hämeen liitto. n.d.b. EAKR 2021-2027. [Cited 14 Jan 2022]. Available at: <https://paijat-hame.fi/rahoitus/eagr-2021-2027/>

Päijät-Hämeen liitto. n.d.c. Aluekehitysrahoitus AKKE. [Cited 14 Jan 2022]. Available at: <https://paijat-hame.fi/rahoitus/maakunnan-kehittamisraha/>

Sitra. n.d. Kiertotalouden tiekartta Suomelle 2016–2025. [Cited 14 Jan 2022]. Available at: <https://www.sitra.fi/hankkeet/kierrolla-karkeen-suomen-tiekartta-kiertotalouteen-2016-2025/>

Suomen rakennerahasto-ohjelma. 2014. Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020. <https://www.rakennerahastot.fi/documents/10179/43217/Ohjelma-asiakirja+valmis.pdf/>

Traficom. 2022. Cited 7. Apr 2022. Available at: <https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/hae-liikkumisen-ohjauksen-valtionavustusta>

Ympäristöministeriö. n.d. Kiertotalouden edistäminen. [Cited 14 Jan 2022]. Available at: <https://ym.fi/kiertotalousohjelma>

Picture 1: Päijät-Häme Roadmap toward Circular economy. 2021. Available at: https://paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2021/03/Roadmap_CE_eng.pdf

kuva 1: Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekartta. 2021. https://paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2021/02/Kiertotalouden_tiekartta.pdf